

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dér' prenumeratiunile se priimescu
in tóte dilele.

Pretiuu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu 5 fi.
pre unu trillniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte siodieniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tase timbrale.

Invitare de prenumeratiune.

Frati romani d'in lumea mare,
Cari sciti carte si scrisóre,
Si vi place sa glumiti,
Sióde lucruri sa cetiti,
Càtra voi me 'ndreptu acum'a,
Mai lasandu la-o parte glum'a,)
Si vi dicu sa tieneti minte,
Cà cu numerulu presente,
In triluniulu nou intràmú,
Si-a glumí continuàmú;
Deci acést'a n'o uitati,
Ci grabiti de v'abonati.

Ér' acei mari domniori,
Ce-su detori cu banisiori,
Sà grabesc'-a se cuitá,
Cà nu-i mai potu asceptá;
Déc' acést'a nu voru face,
Mie vina sa-nu-mi bage,
Cà s'oru vedé maculati,
Pe man'a dracului dati,
In a lui carte 'nsemnati,
Si pe fruntea loru timbrati,
Si astu-feliu ei demascati,
De mine voru fi tractati,
Ca nesce rei de platitu,
Si ómeni for' de creditu.

Plat'a mea nu este mare,
O póte solví ori care,
Déca pe unu anu 8 zloti,
Nu poteti platí chiaru toti,
Tramiteti mai pucínei,
Numai veniti desu cu ei.

Dela ómeni mai seraci
Nu poftescu eu bani in saci,
Asié dela 'nvetiatori,
Economí, si profesori,
Dela bietii de studenti,
Si cinstiti mei clienti,
Cu cincí sloti me 'ndestulescu,
Numai sa sciu, cà platescu;
Déca Dvóstra déra,
Veti esí cu farb' afora,
Atunci eu voiu vení éra,
Marti colea cam càtra séra,
Si Vi voiu aduce glume,
Si siodienii de pr in lume;
Dér' déca-su fora parale,
Nu-mi vine dorulu de cale,
Cà flamendu si insetatu,
A glumí n'am invetiatu.
Ce v'am spusú eu pan'acum'a
Vi-a placutu, credu, totu de-a-un'a,
Ce voiu spune 'n venitoriu,
Va fi mai atragetoriu.
Voia buna, sanatate,
Vi poftescu si mai departe.
Tand'a, Mand'a, ve saluta,
Trénc'a. Flénc'a, ve saruta,
Si sa róga frumosiélu,
Sà li dati care-v' unu mnielu,
C'ar mancá si ei friptura,
Sà se unga pela gura,
Cà de borsiu si de malaiu
Nu li vine-a glumí 'n Maiu.
Cu aceste remanu eu,
Asceptandu la bani mereu.

Rogatiunea de septemana a romanilor.

Pripêta 2.

Cà a sfàramatu porti de arama, si zàvóre de feru a frantu, si i-au scosu pre ei d'intru intunerecu si d'in umbr'a mortii, si legaturele loru le a ruptu.

Chronic'a alegeriloru sinodali.

II. Archipitigoi.

Archidieceșanii, ómeni, caror'a li cresce capulu de subsuóra, s'a unitu inca in dílele cele d'in urma ale lui Siagun'a, in principii pentru salvarea intregi metropolii. In credintia, cà spiritulu lui Siagun'a a trecut pr'in metempsychosis in ei, s'a privitu de talp'a constitutiunei basericesci.

Facultates animi, séu romanesce: facultatile animale ale acestoru ómeni, au contribuitu destulu in cele dóue congrese basericesci electorale d'in 1873/4. ca să li póta da istori'a basericesca fia-carui'a epitetonulu de „frater indignus“!

Dér' să vede, cà nu li-a fostu destulu cu crachulu patentalu d'in cele dóue congrese electorali. Poterea, despre care dispuneau in regimulu archidieceșei i-au indemnatu la lupta necontentita contr'a fapteloru complinite.

Nu li erá destulu a impuscá d'in Tinagrafulu romanu, séu hinterladenulu cu cremene, opiniunea publica in interesulu propriu. Au plecatu pe sub pamentu si in tómn'a trecuta apareá tóta archidieceș'a unei lunci rimate de soboli. D'in tóta gaur'a de sobolu resuflá o agentura verbuncatória pentru compunerea sinodulu d'in 1876. intregu d'in archi- si pitigoi. — Totulu s'a pusu in actiune. Si déca ar fi elocatu archipitigoi sudorile, ce i-au costatu alegerile sinodali d'in acestu anu, spre fructificare in Spitzbergen, s'ar fi topitu tóta ghiaci'a, ce acopere capulu osiei pamentulu de nordu, si tóte expeditiunile nordice ar fi devenitu superflue. In archidieceș'a inse, unde-i cunósce lumea d'in ce panura spiritala sunt compusi, h-au inghiaciatu sudorile pe virulu nasului.

Las', cà parintele Cuntianu a voitu să-si obóre cu bot'a credentialulu d'in pomulu constitutionalu si nu i-a succesu, ér' parintelui Henclesiu si altoru pitigoi minorum gentium nu li s'a recunoscutu meritele pentru baserica si positi'a loru intunelectuale pr'in neci unu votu; factorii principali ai pitigoismului au datu la alegeri cu increderea preste capu.

Surugiulu opiniunei publice dela Tinàcarulu romanu plesnindu mereu cu biciulu in abonenti maculaturiloru sele spiritali, pentru de a-i maná la alegerea de barbati binepitiguitori ai intereseloru basericesci si-a lovit cu plésn'a biciulu increderea ce-i jacéa in forma de pot-capu pe partea cea mai luminósa a embalagiulu acelei parti trupesci, care la alti ómeni se numesce „creri“ si — la alegeri a mancatu cu babaculu.

Uniculu doctoru in „filosofia“, pe care-lu numera istori'a basericesca g. or. intre „calugári“, si totu atát'a materialu pentru o mitra deveninda in vacantia, — a mancatu la Fagarasú cu babacu.

Celu mai ponderosu archipitigoiu, care representa dupa sistemulu metricu — afara de capu, care altu-cum nu numera — minimulu de 150 chilo; precum si uniculu archipitigoiu cu merite stramosiesci pe pele de cane, care cu capu cu totu nu ajunge greutatea istorica a croitoriului, s'a alesu in partile acele ale archidieceșei de deputatu pe unde nu resare sórele decátu in mediloculu verii si si atunci numai pe la amédi.

Au altu-cum si archipitigoi cuiburile loru electorali, in care li se clocesce increderea pr'in buhe cu succesu. Singuru alegatorii d'in cerculu Ternavei de susu au reclamatu pe politi'a d'in Sibiu, ca să li spuna; cine este deputatulu loru sinodalu Dr. Eu-geniu Brutá?

Modernu.

S'a schimbatu mod'a betrana,
Lumea adi a 'naintatu;
Nime nu vre să mai tiena
D'in betrani ce-a apucatu.

Adi totu omulu, ce sci' carte, —
De-a 'nvetiatu numai unu anu, —
Totu dupa fracu mi se bate,
Nu mai scie de sumanu;

Cà cultur'a cea moderna
Pe toti ne-a civilisatu,
Si pr'in magic'a-i laterna
Ochii ni-a iluminatu.

Cei betrani cu barbe sure
Au 'nceputu a 'nteneri;
Babele, cu ochi de mure,
Sciu pe juni a-i amagi.

Par' cà firea a sa lege
Si-a intorsu-o chiaru pe dosu,
Celu uritu acum alege,
Si culege celu frumosu.

Sci' mai multu puiulu de cióra, —
Fia ori càtu de golanu, —
Si mai susu pr'in aeru sbóra,
Decátu corbulu veteranu.

C' asta-di nu-e ca mai 'nainte,
Cei betrani au nebunitu,
Si copii-su mai cu minte;
Astu feliu lumea-a propasitu.

De sci' cine-va să 'nsire
Litere pe-unu foiu cuadratu,
Isi castiga memorire
Si trece de literatu.

Toti calcamu num' a domnia, —
De-amu fi càtu de desmetiati;
Toti càti sciu ceti si scie,
Figuréza de 'nvetiati.

„Corporalulu“, ce mangesce
Tóta diu'a la papiru.
Pe „Gemeiner“ mi-lu silesce,
Ca să-i faca „presentir“.

Scrib'a, celu ce diu'a 'ntréga,
Se trudesce-a copíá,
Neci in séma nu te baga,
De nu-i dáci „Mari'a ta“.

Ast'a-e mod'a de acum'a, —
Toti-su domni cei cu nadragi.
Tituléza-i, lasa glum'a,
De nu vrei necasu să-ti faci. —

Adi, lingàulu propasiesce
D'in coliba la palatu,
Celu sinceru se urgisesce, —
Si-e la toti discreditatu.

Asta-di vitiu-e istetia,
Si virtutea e pecatu,
Gravitatea-e faciaria,
Mod'a tóte le-a schimbatu.

Etimologi'a elementelor partidei centrale in sinodulu archidiececanu.

Siepte crai, — nu dela resaritu, in întielesulu d'in Romani'a, dér' pe terenu basericescu constitutionalu, — au caletoritu de la Brasiovu la Sibíiu. Nu ca să afe pe Cristosu, care dupa registrele politiei nu se află in Sibíiu, ci ca să se convinga, ca și cei siepte svabi cu lanci'a in mana contr'a unui iepure, că inchipuirea de periculu abate cătra balamucu. — Inaintea lor nu mergea o stea, desi' aveau toti trebuintia de lumina. Ei au plecatu dupa o naluca d'in „Albin'a.“

Acesti Don Juani biblici, siepte la numeru, sunt:

I. „*Diamandii*.“ Dela diamantu, o pétra scumpa, care lumineza și in intunerecu. — Pr'in schimbarea lui „tu“ in „dii“ și-a perdutu inse tóta poterea luminei și a devenitu unu pururea intunerecu cu devis'a: „Eu vreu să me luminezu.“!

E unu Diogene modernu. Precandu Diogene celu originalu caută adevérule diu'a cu lampasulu aprinsu, Diamandii ambla cu adevérule, in mana dér', ca să-lu védia, trebue să-i aprindi lampasulu. Déca a vediutu inse o-data adevérule, a-poi se tiene de elu, ca orbulu de gardu, chiaru și candu ar fi intunereculu celu mai infernalu.

II. „*Puscariu*.“ Se deriva fora indoiala dela „pusca.“ E o pusca renitenta, pentru-că, ca să se slobóda, trebue mai antaiu să-i scaperi, și totu nu esci siguru, că vei nimeri. De aceea a tientatu la centru sinodalu, ca cu atât'a mai siguru să se slobóda pe — d'in dereptu.

Spre deosebire de alte pusce de pe tempulu candu nu s'a fostu inventatu inca pravulu, adaugu că pusca centrala, de multele păcături in cremenea opiniunei publice, s'a inrositu la „cocosiu.“ Pentru aceea pórtă numirea vulgara „pusca cu cocosiu rosii“ și canta in latratur'a trocariloru.

III. „*Baiulescu*.“ O baia esplotata pana la cója. De aceea se hranesce acum d'in tipicu, dupe alu carui necunosciintia a capetatu brău rosii și indreptățirea de a-si acoperi pe horibile vacuum alu creriloru cu unu potcapu. — Pune-i o cósa in mana și a-poi te inchina la santulu Haralampie in persóna!

IV. „*Mesiot'a*.“ Dupa silab'a d'antaia, de origine și caracteru, sasu. Elu este punctulu celu mai negru in centrulu sinodului. Ma in intregu sinodulu se teme numai de concurinti'a lui *Patiti'a*, care altu-cum insusi se intuneca de besn'a partidei, de care se tiene.

Mesiot'a e omu independinte, abstragundu dela fric'a de Brasioveni, și de consistoriulu archidiececanu. D'in motivulu acest'a si-a *acoperitu* independinti'a cu centrulu.

V. „*Petricu*.“ Ai dice, că-e tare ca pétr'a, déca nu și-ar fi intinsu barac'a in centru, ca să nu'lu bata grindinea și la alegerile fiitórie sinodali să-i sparga *Baracu* increderea.

VI. „*Sorescu*.“ Nesmintitu se deriva dela „sóre“, dér' in intielesu biblicu. Dupa istori'a biblica, care cu atât'a convingere se invétia in scólele nóstre populari, a facutu Ddieu in diu'a d'antaiu lumin'a, ér' in diu'a a patr'a sórele, care dupa cunosciintiele laici

este caus'a luminei. Asiè merge consecinti'a in sensulu adevérulei biblicu cu trei dile inaintea causei și pr'in urmare ai potea dice de *Sorescu*, care a invetiatu d'antaiu teologi'a biblica, ca să se faca a-poi advocatu, ca să se derive dela sóre. La esplicarea acést'a biblico-etimologica se duce și imprejurarea, că pona esprima *Sorescu* unu cuventu, póte resari sórele comodu a patr'a di dupa facerea luminei.

Alti etimologi deriva pe *Sorescu* dela „*suru*“. Are sensu și derivatiunea acést'a, pentru-că bietulu omu a incaruntitu sub desbaterea verficariloru sinodali, și totu n'a venitu in chiaru cu increderea alegatoriloru sei, cari se vedu, că l'au alesu, ca și pre *Pred'a*, sub durat'a unei intunecimi de sóre.

VII. „*Iosifu*.“ Acest'a n'are etimologia. Neci dela *Potifar* nu-lu poti etimologia, fore ca să denegi cu totulu esistinti'a unui altu *Iosifu* cu unu altu „*Vino'ncóci*“. Elu servesce la partid'a centrala numai in „*legău*“! Ar potea trage inse și in „*hamu*“!

Duhovniculu.

— Comedia intr'unu actu. —

Persónele:

<i>Scapa Fuga</i>	<i>Duhovnicu</i> .
<i>Ud'a</i>	<i>Paharnicu</i> .
* * * * *	<i>Teologi</i> .

(Se intempla intr'unu seminariu romanescu gr. cath.)

Scen'a representéza unu salonu mobilatu, in medilocu o mésa de serisu.

Scen'a I.

(*Scapa Fuga, siéde pe o sófa*.)

Scapa F. Dica lumea ce va dice,
D'in seminariu nu m'oiu duce,
Eu voi tractá totu cu Duhulu
Si de m'oru bate cu pumnulu.
Toti in contr'a mea cãrtescu,
Pona stau să nebunescu,
Pentru-că am postu inaltu,
Cu titluri incoronatu.
Lumea tóta me cunósce,
Si'n Vien'a si in Pesce,
Eu-su Diriginte vestitu,
Invetiatu și renumitu.

Scen'a II.

(*Ud'a vine in salonu*.)

Ud'a și Scapa Fuga.

Scapa F. Bata-mi te cuculu!
Du-te ada celu vinarsu,
Să mai uitu și de necasu,
Mane érasí să vorbescu,
La corpulu helu clericescu,
Ada santulu Chrisostomu,
Să mai adaugu câte-unu tomu
La vorbirea-mi latinésca,
Care să me prémarésca.
(*Ud'a aduce vinarsulu*.)
Ud'a. Să traiesci humilinti'a ta!
Scapa F. Servus! (*beu ambii*.)

Scen'a III.

(Scapa F. la oglinda și-admira imaginea sa.)

Scapa F. Vai ce tipu de canonicu,
Potrivitu și de vladicu;
Ôre este mai frumosu
In acestu Ardélu muntosu?
Ce barbia lungarétia,
Ce cantatura marétia,
Ce budiutie rumenele,
Cu mustetie frumosiéle,
Ochii negrii ca de mura,
Perulu finu ca și de struna,
Tôte-aceste 'ncantatórie
Cu guritia ridietória,
Me facu mundru frumosielu,
La unu pictoru de modelu.

Scen'a IV.

(Se aude tragundu-se unu clopotielu. Scapa Fuga intra in museu.)

Scapa F. Teologi.

Scapa F. Nu sciti, cà este silentiu,
Toti să taceti ca pificu,
Cà-ci altu-cum pe toti in choru
Ve propunu la Consistoriu!
Dér' acest'a cine este?
Ce-'ntemplări sunt tôte-aceste?
„Unu popa cu peru caruntu”. —
(Raspunde unu ductoru lungu.) —

Scapa F. Nu v'am spusu destule ori,
Voi blastemati netarei,
Cà aici n'are intrare,
For' a mea deliberare,
Neci chiar' insusi imperatulu
Și episcopulu cu Tatalu.
Domnule Parente! — afora . . .
Ti spunu fora de ocaru;
Cà-ci la d'in contra indata
Vei fi scosu chiaru cu armata,
Aici e laboratoriu,
Sà se-auda muse'a 'n sboru,
Auditu-ati blastemati
Voi netarei dehamati? (intra in salonu.)

Scen'a V.

(Scapa F. ia st. Chrisost. și se duce in sal'a seminariála.)

Scapa F. Teologi.

Scapa F. Dragii mei, iubittii mei,
Lui Christosu invetiacei,
Voiu vorbi de etichete,
Care este de folosu,
La omu teneru și frumosu.
La mésa déca te duci,
Trebuie să te sufulci,
Sà nu te ia-'n hopote,
Sà te rida-'n hohote.
La mésa, d'in intemplantu
Vine să-te suffii 'n naré,
Sà nu faceti, ve rogu eu,
Neci chiar pentru Ddieu,
Cà-ci potu cu totii indata,
Sà-si verse stomacu 'n vase.
Lingur'a n'o bagá-afundu
Ca să n'o scapi in profundu;
D'in fripturi să-ti ici pré multu,
Este lucru ridiculu,
Cu nime să nu vorbesci,
Neci in latari să privesci,
Neci cu doru să nu te uiti
La obradiulu teneruti.
Aceste să-le tieneti
Pricopsiti să ve numiti!

(Bravo! bravo! striga toti, și intre strigatele aceste Scapa F. parascesce sal'a.) Cortin'a cade.

Pe révasiu.

Horváth Gyula, cu ajutoriulu romaniloru ajunsu deputatu diétale d'in unu cercu alu comitatului Cetatea de Balta, combatendu proiectulu ministrului de interne, in respectulu infiintării comitatului Elisabetopole in Transilvani'a, aduce între alte argumentulu, cà cei de limba straina ar prevalá (intrege) pre cei de limba magiara.

Ôre coconi'a s'a d'in care istoria a invetiatu, cà romanii sunt cei de limba straina, și straini in vétr'a loru? — Dlui socotesce, cà déca Dni'a-lui, cu némulu seu este veneticu in vétr'a nóstra, și noi vomu fi venetici?

Ei bine; a-poi să-i mai dee romanii și alta data voturile loru lui, ca cu ajutoriulu loru să ajunga deputatu?

O deputatiune de trei d'in granitia, espedata in frunte cu unu puin de-alui Osend'a Banatului și-cerca noroculu la Pute-a-pesce, de a scapá Caransébesiulu de porti'a de 75000 fl. pusa pre capulu ómeniloru, mai de parte de a esoperá remanerea Tribunalului și a comitatului. Me temu inse, cà voru amblá calea manusului, cà-ci cele 75000 fl. nu se potu ertá, cà-ci a-poi teatrulu natiunalu d'in Pute-a-pesce și alte institute magiare nu se potu sustiené. Tribunalulu inca nu li-e neci de unu folosu, cà-ci esundéza numai cu limba magiara graniti'a, a carei'a justitia nu o pricepe nime pe a-colo; și comitatulu este numai o papusía in man'a a duoi séu trei amplotiati, pentru a *druckuli* la alegere vr'unu candidatu magiaru. Pentru acest'a n'au romanii la ce tramine deputati la Pute-a-pesce. Incredia-se in puterea loru traianida și otielésca-și virtutea romana!

Ondrasiu vre să ne parasésca, cà-ci atát'a a fericitu Ostr-Ungari'a, de a pus'o la prundu, elu inse, a ajunsu bine incarcatu pe uscatu, deci ce-i pasa de marea viforósa, in carea o lasu pre Ostr-Ungari'a să plutésca!

Renegatii magiaroni și magiarii nu suferu neci aceea, cà amplotiatii romani să tiéna vr'o fóia romana, inca neci beletristica, in Maramuresiu, stravechilulu locu romanescu, asie se vaiéna unu prenumerante alu Familiei; déra facea bine, déca respectivulu nu batea dob'a, ci 'și cautá medilocu cum să se prenumere la Familia; renegatiloru magiaroni și magiari li spunemu inse unu memento mori! și cà romanulu tiéne minte!

Deóra-ce diplom'a advocatiála a lui Herr Kulotz s'au aflatu intr'unu coltiu de strada, tóta mucedíta, spre nenorocire inse a rosu-o síórecii și a-poi chiaru pasagiulu acela, care suna despre dreptulu de a poté advocati, (stallum agendi); aflatoriulu presentandu cu bucuria acea diploma stapanului seu, acest'a îi refusá donulu promis, adevca pelea de ursu, carea o impusí-case unu óre care-va Isacu și o daruise diplomatulu; firesce, cà Dlui scie numai promite, déra nu scie tiéné și cuventulu.

Jalb'a dracului.

Pe olumbu langa otaru,
Siede draculu pupu,
Si se plange cu amaru,
Càtra Belzebubu.

Cà nu are de lucratu,
Tôte le-a sfirsitu,
Càtu de lucru i-s'a datu,
Totu a implintu.

Belzebubu l'a ascultat
Si-a-poi l'a tramisu,
Sà amble d'in satu in satu,
Precum elu i-a disu.

Si pe unde va aflá
Omeni renegati,
Sà-i aduca 'naintea
Dinsului, — legati.

Si-apoi draculu a amblatu
Nóptea ne'ncetatu,
Renegati càti a aflatu,
Toti i-a dusu in iadu.

Dér' nu i-a aflatu pe toti,
Cà, si adi mai sunt,
Carii pentru patru zloti,
Sufletulu 'si vendu.

Vin'o drace, nu crutiá,
Petioru-ti dracescu,
Si mai dù, càtu vei aflá,
Cà se pré, sporescu.

Nemicuri.

Unu baiatu, carui'a i placea carutiutul, candu incepu a invetiá „tatalu nostru“, dupa-ce cu rogatiunea ajunse pana la diumatatea lui „tatalu nostru“, unde inse se inpedecà, nesciundu ce sà dica mai departe, dise càtra fratele seu mai mare: hibai! mai in colo (cu cuyintele acele se manau si caii, candu 'lu carutiau pre elu).

Unu baiatu de 5 ani capotandu dela mama s'a o falica de *pane pré* subtire taiata, dise càtra mama s'a aratandu cu man'a nàtra *panea cea mare*: „pentru ce tai, mama, astè de mica pane, cà éca vedi, cà ce *pane mare* avemu“?

Altu baiatu intrebà pe tatalu seu: cà cum 'si facu jidovii cruce?

Parol'a d'ilei a unui caprariu d'in granitia.

*Ik melde gehorsamst:
Haptag presentir,
Malatu cu stiru,
Ik bin hier,
Sà-ti aducu de scir',
Cà primàriulu nostru e suspendir',
Reputationulu seu crepir!
O! verflucht!! . . .*

D'in fauri'a canóneloru archidiececane.

Curiosu, ca si evlavii nostrii stramosi, cari vedeau in canónele sinodeloru vechi totu atâte trepte càtra raiu, m'am decisu si eu a cercetá fauri'a canóneloru basericesei d'in archidiececane si a me convinge pr'in vedere propria despre maiestri'a santiloru parinti in fabricarea trepteloru, cari ducu la mantuirea sufletésca.

Unu „*bino alti* venitú“ de a supr'a intrării in fauria, compusu d'in frundie de stejariu, se parea, cà me invita si pre mine la intrare, desi eu n'aveam cugete rezervate, ca sà me ingrasiu d'in fructele, la a caroru desvoltare au servitu frundiele de stejariu, pentru-cà eu nu me tieneam de tagm'a pitigoiloru.

Ca si candu calca cine-va unu locu santu, mi-am facutu si eu cruce si am intratu intr'o sala, care gemea in

lips'a de spatiu. — Prim'a cautare de ochi pr'in sala m'a costatu alta cruce, vediundu pe santii parinti sinodali, si-diundu pe bance, cum se obicinuiescu in sale de pertractari finale. Le vedeai d'in faci'a santiloru parinti, cà invidieza pe santulu Alexie, care in lips'a de altu scaunu a siediutu — precum se scrie — fara fleferénda pe unu musfanoicu de furnici.

Eu neavendu onóra de a me impartesi bataru de unu coltiu alu unei banci, pe care se pocaiiau santii parinti sinodali pentru pecatele increderii fortiate, care i-a tramisu la sinodu, mi-am intinsu spatele pe paretii salei, si ca sà castigu o basa mai solida, mi-am cracitu petiórele. Si déca m'ar fi fotografatu Costanda in positi'a acésta, m'ar fi potutu vinde cà santu dela Gherl'a, séu Lipov'a, pentru cà indata ce m'a zaritu Cuntianu, a facutu cu man'a drépta o miscare pr'in aeru, cà si candu ar fi trecutu pe langa o cruce d'ntre hotare.

O mésa, care, dupa cum spune istori'a, sà fia fostu odinóra verde, erá centrulu cautaturiloru tuturor santiloru parinti. — Pe mésa jacea o carte, de care se dice, cà a fostu mam'a acelei carticici, care a cadiutu la Erusalimu d'in ceriu. Langa carte hodinea unu clopotu. Form'a lui 'lu tradá, cà e d'in Fauristea maistrului Carolea. Erá mai fericitu decátu tenerimea scolara, cà i lipsia urechile. Ma d'in temerea, ca sà nu se intemple unu cutremuru de pamentu in sinodu, si sà fia necesitatu a suná mereu, i-a negatu maistrulu si limb'a.

O inscriptiune in fruntea salei, totu d'in frundia de stejariu strigá insedaru: „*Uniti-ve in cugetu, uniti-ve in sentiri*“. — Angustitatea salii a ingrigitu deja de cea mai perfecta unire a santiloru parinti. Mai lipsia numai sarea potrivita, ca sinodulu sà aibe tóte calitatile unui butoiu de harince.

Motivulu principalu, care m'a sedusu la restignirea mea benevola pe paretii salei sinodali, a fostu peccatulu curiositáti, ca sà cunoscu in persóna elementele partidei centrale a brasoveniloru, care s'a constituita in „*Kis-Kapus*“, in urm'a unei basme d'in Albiu'a, fore ca sà existe in sinodu partide de stang'a si drépt'a.

Am vediutu siette brasoveni, si totu atâte peccate constitutional basericesci. Acesti siette centralisti, fore stang'a si drept'a, au venitu la cunosciinti'a svabésca, cà si ei au capu. Cunosciinti'a acést'a, care s'a fostu adusu si in anii trecuti de unu negutiatoriu d'in Dev'a la tîrgulu sinodului archidiececanu, s'a privitu d'in partea celor'a siette eroi mercantili, ca marfa de brasovenia, si a atrasu atentiunea publicului la ea pr'in unu reclamu in Tinagrafulu romanu.

Nu sciu inca ce rezultate voru secerá brasovenii cu marfa loru in sinodu. Sunt, ce e dreptu, trocari, negutiatori esperti. — Un'a numai me temu: „sà nu se fia insjelatú ómenii candu au venitu la cunosciintia, cà au capu.

TAND'A SI MAND'A.

T. Frate Manda! uiuiu! mai saru d'in pele de bucuria!

M. Da ce bucuria te-a potutu ajunge in timpurile aceste de esecutari, persecutari, de esundari si vaiarari generali?

T. Da cum sà nu me bucuru, candu cu proiectat'a organizare a fundului regescu si a universitáti sasesci se va deschide si romanului usi'a egalei indreptari si va intrá si elu in dominiulu averei universitáti.

M. Ce vorbesci? d'ora esci capiatu? Cine va face legi de acele nebune pentru noi?

T. D'ora ministeriulu liberalu a si gatatu proiectulu acel'a si diet'a l'a si desbatutu . . .

M. L'a gatatu, Dieu! si diet'a l'a si desbatutu, d'era nu pe sem'a romanilor, ci pe sem'a sasiloru; ori n'ai cetitu, ca intr'acel'a totu de cercuri sasesci, de universitate sasésca si de averea sasésca se vorbesce; éra cui i trebuie parte d'in averea aceea, sa-o caute pe calea legii!

T. A-poi ca d'ora foile liberali-bucinara o era noua pentru poporele d'in „fundulu regescu“, si ca acést'a sa intre catu de curendu in activitate, intre altele argumentéza cu aceea, ca ce apesati sunt romanii in „fundulu regescu“; deci trebuie magiarii sa-i scóta catu de curendu d'in jugulu sasescu. . .

M. Si totu-si ne dadusera „liberalii“ éra-si pe man'a sasiloru, pentru-ca cióra langa cióra trage! inaintea lumii se svadescu, dupa culise se pupa si intrighéza in contr'a romanilor! Acum'a mai ai pofta sa chiuiesci?

T. Ah! lasa-me, ca mi-a trecut poft'a de chiuitu! si Dómne! cum am crediutu in schimbarea lucrurilor!

M. De alta data nu di hopu, pana nu esci in jocu, si schimbarea lucrurilor nu o accepta dela altu-ceva, fore singuru dela — poterile tele! . . .

T. In decurgerea debaterii proiectului de lege despre „fundulu regescu“ etc. tare se vaiarara sasii despre perderea averii lor, si a misiunii lor culturale in Ungari'a etc. desi proiectulu vorbesce numai despre lucruri „sasesci“, si ii face éraai pre ei stapani preste romani; — óre pentru ce este vaiararea aceea?

M. Pentru-ca sasii sa-si spele man'a ca Pilatu inaintea lumii si sa d'ca, ca nu ei au facutu legea aceea, pr'in care apésa si mai de parte pre romanii, ci magiarii, deci man'a romanilor sa mérga a-supra magiarilor si nu a-supra sasiloru!

T. Totu atát'a; d'era noi nu suntemu asié de netarái, ca sa nu pricepemu falsitatea si a unor'a si a altor'a, inse pentru ce totu-si ne apera magiarii in argumentele lor in contr'a sasiloru?

M. Pentru-ca, dupa-ce ne-au dripitu la páimentu, sa ne mangaia, ca sa nu fimu maniosi pre ei, ci pre sasii, de si acést'a voru fi mai de parte slugii lor! Déca inse sasii totu si-perdura multu d'in privilegiile lor, ast'a este dreptu multiamita, pentru-ca se facura *unionisti* spre stricarea romanilor, si candu voru fi pe rondu si ei dripiti, a-poi se voru prinde de mana cu romanii.

T. Numai romanii voru cam scii cu cine au tréba si ce au sa faca cu ei!

T. En audi frate Mando! sa fia ádeveratu, ce se vorbesce si se cetesce in lumea larga, ca primariulu slatinariu sa fia suspendatu?

M. Dreptu, Dieu, aceea, cea ce eu insumi n'am vrutu sa credu, s'a intemplatu, elu, Kaiseru, este suspendatu, d'era, numai *provisoriu*.

T. Cum se intielege aceea?

M. Da éca asié, ca numai pana atuncia remane suspendatu, pana candu va curge cercetarea in contr'a lui, dér cum se va fini. . .

T. A-poi ce va fi?

M. Da a-poi elu va fi érasii repusu, pentru-ca stapanirea are trebuintia de unu catielandru ca elu, si pentru-ca in restempulu suspendării vré sa-si cunósca contrarii personali, ca sa-i póta si mai tare persecutá!

T. O! bata-lu sant'a nevoia!

M. Bata-lu de mine si temái'a!

Anecdote.

(Barometrulu.) O dómna comandá subretei sele, sa mérga in foisorulu casei, spre a vedé, déca a cadiutu barometrulu séu nu. Fét'a se duse si reintórse iute cu respunsulu: „ba, dómna, n'a cadiutu, e inca totu in cuiu.“

(Pacientia de nevoia.) Unu barbatu atacatu de o grea reuma díse sociei sele: „ei ce díci, draga, nu suferu eu cu pacientia morbulu meu? Alti podagristi tóte le arunca in capulu ómeniloru, câte nu-mai li vine in mana.“

— Esti'a inse nu voru fi avendu morbulu si in mane si in petióre, precum tu lu-ai, dragule! — respunse la momentu socí'a.

(Pruncii buni si rei.) O fetitia de vre o 6—7 ani inaintea póteii facea jocuri nemorali cu fratii ei si mai cu alti prunci. Tatalu ei, observandu-o, o chiamá in casa si-i dadú svaturi de bunacuviintia, inchiaendu-si vorbirea cu aceste cuvinte: „fiic'a mea Mariuca, déca pruncii cei rei voru mai amblá sa te incele, sa nu-i urmezi!“

— Ei bine tatuca; d'era déca *pruncii cei buni* voru face asemenea? — respunse fetiti'a in tóta nevinovati'a ei.

(Socí'a unui confusu.) Domnului X., care éra pururi'a fórté confusu, la câte-va díle dupa ce s'a inoratu, ii díse unu cunoscutu: „Ti gratulezu, frate! cá-ci am auditu, cá te-ai inoratu dejá. Rogu-te, sa-mi spuni, cum se chiama gentil'a fetióra, pre care o ai luat?“

X. aruncandu spre elu o aspra privire, tacu mulcomu. La ce cunoscutulu ilu intreba mai dep: rte: „cum? póte alés'a nu e vre o fetióra?“

— Nu!

— „Dóra e o veduva?“

— Nu e!

— „Ei a-poi va sa fia vre o femeia despartíta de barbatu?“

— Neci acea!

— „Pentru mil'a lui Ddién! pre cine ai luatú d'era?“

— Pre un'a d'in tíera straina!

(Mórte usóbra.) In o frigurósa séra de iérna se vorbiá intr'o sócietate de unu omu inghiaciátu.

Eu tienu, díse unulu, cá inghiaciárea are sa fia o mórte fórté usóbra. A-nume omulu se culca a-fore in geru, adórne, si, pe candu se descépta, e dejá mortu!

(Anim'a la locu reu.) Unu Taia-fuga de o reputatiune dubiósa se laudá in publicu, cá elu este de unu caracteru deschisu si firmu. „Anim'a mea“ — díse elu — „totu-de-a-un'a mi sare pe limba, candu vreu sa dícu ce-va.“

— Da, am observatu, fórté a-dese ori — ii respunse altulu — cá anim'a DTele nu e la loculu ei!

Cãrtiariulu satului.

Amicului meu d'in S. — Fórté bune. Nu abandoná acestu terenu, cá-ci ai umorulu naturale. La adresele indicate am tramisu. Casin'a germana s'a pñumeratu. Multa salutare fratiésca!

D'in caus'a, cá redactorele acestui diariu a fostu departatu d'in Aradu, ér' a-poi ocupatu in sinodulu eparchialu de estu anu, nril presinti au intardiatu. Ceremu scusele onor. publicu, Promitiendu rebonificarea restantielor.

Redactiunea.